

NGƯỜI CAO NIÊN THẠO CÔNG NGHỆ

GIỚI THIỆU VỀ INTERNET

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN NGẮN GỌN

Đối với những người đã không lớn lên trong thời máy vi tính, internet có thể có vẻ lạ kỳ và khó có thể nào hiểu được. Thế nhưng Internet lại khá dễ sử dụng, và người nào cũng có thể truy cập hàng triệu trang mạng, gửi thư điện tử (email), mua sắm và giao dịch ngân hàng trên mạng Internet, và nhiều thứ khác nữa.

LÀM SAO ĐỂ TÔI KẾT NỐI MẠNG INTERNET?

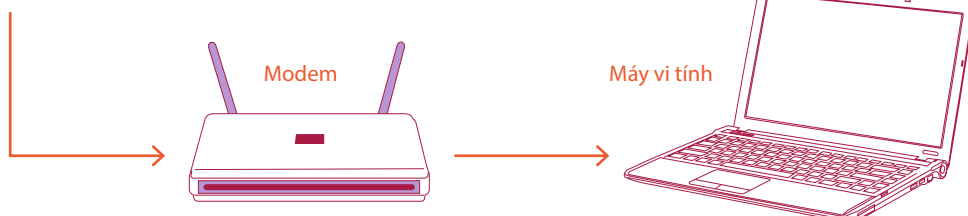
Để có thể truy cập tất cả những thứ internet cố gắng hiển, quý vị cần phải có tài khoản internet với nhà cung cấp dịch vụ internet (ISP). Những ISP như Telstra BigPond cung cấp các tài khoản này thường là với khoản lệ phí hàng tháng, giống như dịch vụ điện thoại.

Quý vị cũng sẽ cần có bộ phận được gọi là modem (thiết bị điều chế sóng tín hiệu) (hoặc modem định tuyến). Bộ phận này là một cái hộp nhỏ có thể chuyển tín hiệu dữ liệu từ máy vi tính của quý vị thành một cái gì đó có thể gửi được qua Internet. ISP của quý vị sẽ có thể bán modem cho quý vị khi quý vị mở tài khoản với họ.

NHỮNG ĐIỀU QUÝ VỊ CẦN BIẾT ĐỂ KẾT NỐI

Nhà Cung cấp Dịch vụ Internet (ISP)

CÁC LOẠI DỊCH VỤ INTERNET

Hiện có năm loại truy cập Internet chính:

1. Loại dial-up (qua điện thoại) lỗi thời, loại truy cập Internet này sẽ gọi điện thoại cho một ISP và sử dụng tiếng rít mã hóa để truyền dữ liệu. Trong khi kết nối internet bằng loại dial-up, quý vị không thể gọi đi hoặc trả lời cuộc gọi điện thoại.
2. ADSL, loại này sử dụng một modem đặc biệt để chuyển đường dây điện thoại có sẵn của quý vị thành đường dây điện thoại tốc độ cao. Quý vị có thể nói chuyện trên điện thoại cùng lúc quý vị sử dụng internet.
3. 3G/4G, là loại sử dụng mạng điện thoại di động để kết nối quý vị với Internet.
4. Vệ tinh, truyền dữ liệu từ vệ tinh.
5. Cáp, là loại sử dụng cáp Foxtel® để truyền dữ liệu.

Không phải mọi vùng/khu vực đều có đủ tất cả dịch vụ. ISP sẽ cho quý vị biết loại dịch vụ Internet nào có sẵn cho quý vị.

QUÝ VỊ
CÓ THỂ
LÀM
NHỮNG
GÌ TRÊN
MẠNG
INTERNET

Email

Video và nói chuyện (voice chat)

Xem phim, nghe nhạc và đài phát thanh

Lướt mạng Internet

Quản lý tài chính của quý vị

Mua sắm

GIỚI THIỆU VỀ INTERNET

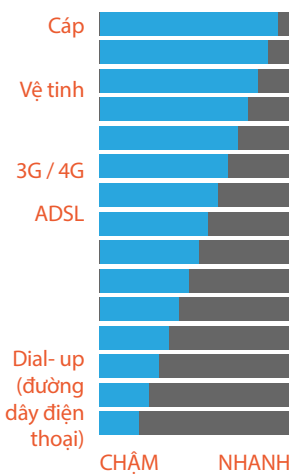
TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN NGẮN GỌN

TỐC ĐỘ VÀ MỨC HẠN ĐỊNH

Hiện nay tài khoản internet khác nhau có tốc độ và mức hạn định hàng tháng khác nhau.

- Tốc độ kết nối sẽ xác định các trang mạng sẽ hiện ra nhanh hay chậm. Nó cũng có thể ảnh hưởng đến những thứ như chất lượng của cuộc trò chuyện có hình (video). Tốc độ được đo bằng kilobits mỗi giây (Kbps) hoặc megabits mỗi giây (Mbps), với 1 mbps bằng 1000kbps.
- Mức hạn định dữ liệu tải về máy hàng tháng sẽ xác định lượng dữ liệu và phim/nhạc quý vị có thể tải về máy trước khi ISP của quý vị ngưng dịch vụ của quý vị, giảm tốc độ kết nối của quý vị hoặc tính quý vị thêm chi phí (tùy thuộc vào chi tiết cụ thể trong thỏa thuận của tài khoản internet của quý vị). Lượng dữ liệu và phim/nhạc được đo bằng gigabyte (GB) và đôi khi megabyte (MB), với 1 GB bằng 1000MB.

Các loại kết nối Internet và tốc độ

DI CHUYỂN TRÊN MẠNG INTERNET

Sử dụng trình duyệt mạng Internet của quý vị

Truy cập internet một khi quý vị đã kết nối là chuyện dễ dàng! Quý vị chỉ cần làm theo các bước dưới đây:

- Máy vi tính sử dụng hệ điều hành Microsoft® Windows®, kích hoạt trình duyệt Internet Explorer® bằng cách bấm vào biểu tượng Internet Explorer®. Trên máy vi tính Apple Macintosh, kích hoạt trình duyệt Safari.

Biểu tượng Internet Explorer

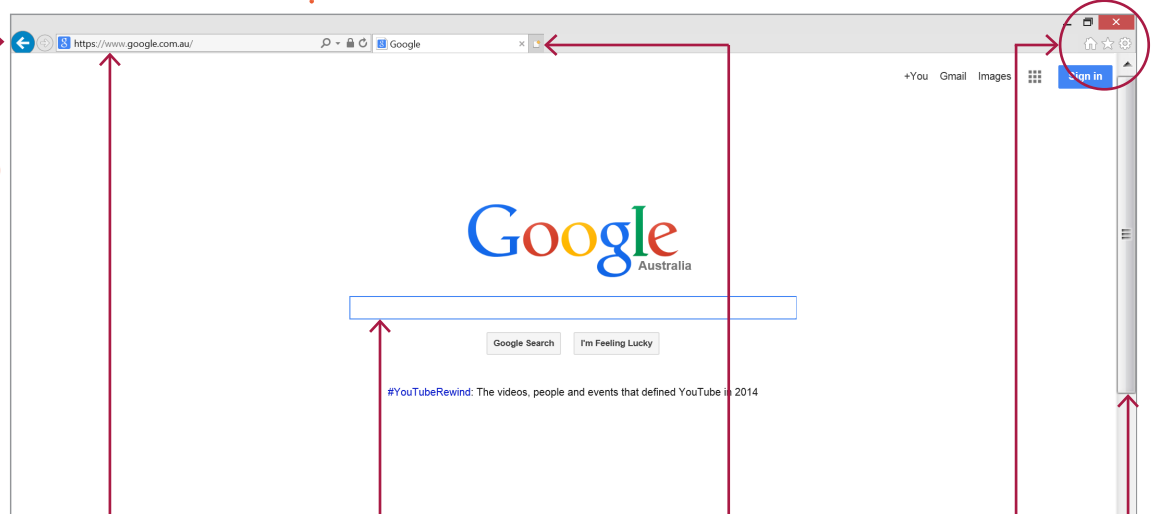
Biểu tượng Safari

- Khi trình duyệt bắt đầu, quý vị sẽ thấy thanh **Địa chỉ** ở phần đầu khung hiển thị. Đây là nơi mà chúng ta sẽ đánh máy địa chỉ trang mạng quý vị muốn truy cập. Đối với đa số máy vi tính, trình duyệt sẽ tự động đi đến trang mạng mặc định khi nó bắt đầu.
- Di dời con trỏ chuột vi tính của quý vị và bấm vào thanh **Địa chỉ**. Bây giờ quý vị đánh máy địa chỉ trang mạng quý vị muốn truy cập vào thanh **Địa chỉ** (ví dụ như: www.wikipedia.org), sau đó bấm **Enter** trên bàn phím của quý vị.

CÁCH DI CHUYỂN TRÊN MẠNG INTERNET

Nút Back (Lùi) / Forward (Tới) của trình duyệt

Thanh địa chỉ

Thanh tìm kiếm của Google

Tab mới

Home (Trang Chính), Favorites (Ưu thích) và Settings (Cài đặt)

Thanh di chuyển lên xuống (Scroll bar)

GIỮ AN TOÀN TRÊN MẠNG INTERNET

Internet không phải là không có những cạm bẫy. Đối với bất kỳ người nào mới sử dụng Internet, biết cách để giữ an toàn trên mạng Internet là bài học then chốt. Một số điều quan trọng cần nhớ là:

- Đừng mở tệp tin (file) gửi kèm thư điện tử (email) trừ khi quý vị biết là an toàn.
- Đừng cho người lạ biết thông tin cá nhân của quý vị (kể cả địa chỉ, số điện thoại hoặc ngay cả tên quý vị), hoặc ghi trong email hoặc trên các trang mạng.
- Người nào cũng có thể nói dối họ là ai trong thư điện tử (email). Thư điện tử có thể nói là do ngân hàng của quý vị gửi đến, nhưng thực sự nó có thể là từ một người nào đó đang tìm cách cướp tiền quý vị. Nếu lo lắng, quý vị hãy gọi điện thoại thẳng cho ngân hàng.
- Đừng cài đặt các chương trình điện toán quý vị tải về máy từ nguồn không đáng tin cậy.
- Hãy rất cẩn thận về những người quý vị cho biết chi tiết thẻ tín dụng của quý vị.
- Cài đặt phần mềm an ninh internet để giúp bảo vệ máy vi tính (PC) của quý vị và những tệp tin của quý vị.
- Luôn luôn nên thận trọng thì tốt hơn!

Di chuyển trên mạng Internet

Khi nói đến việc di chuyển trên mạng Internet, hiện có ba cách chính là:

1. Đánh máy địa chỉ trang mạng vào thanh **Địa chỉ (Address)** trong trình duyệt.
2. Bấm chuột vi tính vào đường dẫn. Khi quý vị truy cập trang mạng, quý vị sẽ nhận thấy một số từ ngữ trên trang được đánh dấu màu xanh dương (và đôi khi được gạch dưới). Chúng được gọi là liên kết hyperlink - khi bấm vào chúng, quý vị sẽ được đưa đến một trang khác. Hình ảnh cũng có thể có liên kết hyperlink. Nếu một bức tranh là liên kết hyperlink, con trỏ chuột vi tính của quý vị sẽ biến đổi khi quý vị di chuyển con trỏ chuột vi tính trên bức hình này.
3. Sử dụng các nút trong trình duyệt. Khi sử dụng các nút mũi tên của trình duyệt, quý vị có thể quay trở lại trang trước, hoặc lại di chuyển tới nữa nếu quý vị đã từng đến một trang nào đó

Quý vị cũng có thể di chuyển bằng cách sử dụng nút **Home (Trang Chính)** và **Favorites (Ưu thích)**, trên thanh trình duyệt.

Di chuyển khắp trang

Đa số trang mạng là quá lớn để hiện ra trọn vẹn trên màn hình cùng một lúc. Nhiều trang thì dài quá, một số trang thì quá rộng.

Quý vị có thể di chuyển trang lên xuống (cũng như sang trái và phải) bằng cách di chuyển con trỏ chuột vi tính của quý vị trên thanh **di chuyển lên xuống (Scroll)** ở phía bên phải hoặc phần dưới cùng của trang. Sau đó bấm vào nó và giữ nguyên nút chuột vi tính và di chuyển thanh này lên xuống.

Nếu đang sử dụng máy vi tính hệ điều hành Windows, quý vị cũng có thể sử dụng các phím mũi tên trên bàn phím, hoặc bánh xe di chuyển (đó là bánh xe nhỏ trên chuột vi tính của quý vị; khi quay bánh xe này, quý vị có thể di chuyển trang lên và xuống)

Thực hiện cuộc tìm kiếm trên mạng Internet

Quý vị sẽ không phải nhớ địa chỉ của tất cả trang mạng quý vị truy cập. Muốn tìm các trang có liên quan đến chủ đề mình muốn tìm hiểu, quý vị chỉ cần phải thực hiện cuộc tìm kiếm.

Hiện nay có một số tiện ích tìm kiếm phổ biến trên mạng Internet, nhưng phổ biến nhất là tiện ích tìm kiếm Google™.

1. Muốn tìm kiếm trên Internet bằng tiện ích tìm kiếm Google™, quý vị đánh máy dòng **www.google.com** vào thanh **Address (Địa chỉ)** của trình duyệt mạng Internet của quý vị.
2. Trang chính của tiện ích tìm kiếm Google sẽ hiện ra. Ngay giữa trang là thanh **Search (tìm kiếm) Google**.
3. Dời con trỏ chuột vi tính vào thanh Search (Tìm kiếm) này, bấm chuột vi tính vào đó, đánh máy bất cứ chi tiết nào quý vị muốn tìm thêm thông tin, sau đó bấm **Enter**. Quý vị có thể đánh máy một vài từ hoặc một từ, và quý vị sẽ có được kết quả tốt hơn nếu quý vị cụ thể hơn về những gì mình muốn tìm.
4. Trang **kết quả tìm kiếm** sẽ hiện ra. Tiện ích tìm kiếm Google sẽ tìm các trang nào nó cho là sát nhất với những từ quý vị sử dụng để tìm kiếm. Trang **kết quả** sẽ có những đường dẫn màu xanh dương mà quý vị có thể bấm chuột vi tính vào để được chuyển tới các trang mạng liên quan.
5. Ở bên phải và phía trên của trang là các mục quảng cáo được nêu bật trong trang.
6. Nếu phần mô tả trang mạng có vẻ đúng với ý quý vị, dời con trỏ chuột vi tính tới đường dẫn màu xanh dương và bấm vào nó. Quý vị luôn luôn có thể quay trở lại điểm này bằng cách bấm vào nút mũi tên **Back (Lui)** của trình duyệt.
7. Quý vị có thể xem thêm kết quả bằng cách di chuyển xuống dưới và bấm vào **Next (Tiếp theo)**.
8. Quý vị có thể quay trở lại **www.google.com** bất cứ lúc nào để thực hiện cuộc tìm kiếm mới.

TRANG MẠNG HỮU ÍCH

www.google.com

www.bom.gov.au

www.youtube.com/telstra

www.youtube.com

www.bbc.co.uk/webwise/

www.flickr.com

www.abc.net.au

www.shopbot.com.au

go.bigpond.com

www.ebay.com.au

SỬ DỤNG FAVOURITES (TRANG ƯA THÍCH)

Hầu như thế nào cũng có một số các trang mạng quý vị truy cập rất thường xuyên. Thay vì phải luôn luôn đánh máy địa chỉ của chúng, quý vị có thể tạo ra một đường dẫn cấp tốc trong trình duyệt để quý vị có thể chỉ cần bấm chuột vi tính vào thay vì phải đánh máy lại địa chỉ. Trong Internet Explorer®, chúng được gọi là **Favourites (Ưa thích)**. Trong các trình duyệt khác, chúng chỉ giản dị được gọi là **Bookmarks (Đánh dấu)**.

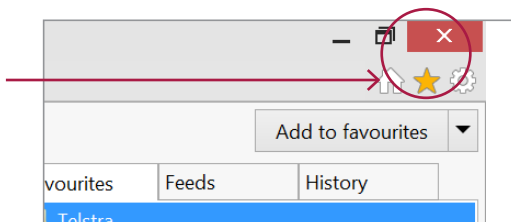
Cộng thêm một Bookmark (Đánh dấu)

Trong Internet Explorer®, nút Favorites là biểu tượng ngôi sao nằm ở phía trên bên phải. Muốn cộng thêm một favourite:

1. Vào trang mạng quý vị muốn đánh dấu (bookmark).
2. Bấm nút trái chuột vi tính vào biểu tượng Favourites. Động tác này sẽ giúp quý vị nhìn thấy danh sách các favourite hiện tại của mình. Tất cả trình duyệt đều có sẵn một vài favourite.
3. Bấm vào Add to Favourites (Ghi thêm vào Mục Ưa thích).
4. Bây giờ trang mạng này sẽ được ghi thêm vào danh sách Favourites của quý vị. Bất cứ khi nào quý vị bấm vào Favourites lần nữa, quý vị sẽ thấy trang mạng này.

Muốn mở một trang mạng đã đánh dấu, quý vị hãy mở thanh Favorites ra và bấm nút trái chuột vi tính vào nó.

Lưu trữ các trang mạng thường lui tới vào Favourites (Ưa thích) để tiện truy cập

Phóng lớn một trang mạng

Đôi khi quý vị gặp phải trang mạng thực sự khó đọc. Nếu quý vị thấy cỡ chữ quá nhỏ, quý vị có thể phóng lớn nó ra rất dễ.

Trên bàn phím của quý vị, ấn phím Control (**Ctrl**) xuống và bấm phím + để phóng lớn và làm cho dòng chữ lớn hơn. (Quý vị có thể thu nhỏ lại bằng cách ấn phím **Ctrl** và bấm phím -)

TẢI VỀ MÁY

Sử dụng các tab (nút)

Các tab (nút) của trình duyệt giúp quý vị có thể mở nhiều trang mạng cùng một lúc.

Quý vị có thể nhìn thấy ở trên cùng khung hiển thị trình duyệt có các tab (nút). Theo mặc định thì chỉ có một tab (nút). Đó là ô có dòng chữ mô tả trang mạng.

Nếu muốn mở những tab (nút) khác, quý vị hãy làm theo các bước dưới đây:

1. Bên cạnh tab (nút) chính, quý vị thấy có một ô nhỏ. Dời con trỏ chuột vi tính lên nó và quý vị sẽ thấy biểu tượng 'new tab' (nút mới) hiện ra. Bấm vào biểu tượng đó.
2. Một tab (nút) mới sẽ xuất hiện. Quý vị có thể đi đến bất kỳ địa chỉ nào quý vị muốn trong tab mới này; nó sẽ không ảnh hưởng gì đến tab (nút) ban đầu của quý vị.
3. Quý vị luôn có thể chuyển từ tab (nút) đang mở này sang tab (nút) đang mở khác bằng cách bấm chuột vi tính vào tab (nút) quý vị muốn xem.
4. Quý vị cũng có thể luôn luôn mở nhiều tab (nút) bằng cách bấm vào nút **New Tab**.
5. Bấm con trỏ chuột vi tính vào ký hiệu X nhỏ của một tab (nút) để đóng/xóa riêng tab này.

Chương trình 'Người Cao niên Thao Công nghệ' là sáng kiến quan trọng của Chiến lược Đối phó với Tình trạng Lão hóa NSW (NSW Ageing Strategy) và Telstra. Muốn biết thêm thông tin: http://www.adhc.nsw.gov.au/about_us/strategies/nsw_ageing_strategy và <http://www.telstra.com.au/telstra-seniors/>

BÀI MIỄN TRÁCH NHIỆM

Thông tin trong ấn phẩm này và bất kỳ tài liệu nào kèm theo tuyệt đối chỉ dành cho mục đích giáo dục và phổ biến thông tin mà thôi. Ấn phẩm này cùng bất kỳ tài liệu nào kèm theo đều không thể bị quy là quảng bá, xác nhận hoặc tán thành bất kỳ sản phẩm hoặc dịch vụ nào được đề cập, thể hiện hoặc trình bày trong ấn phẩm và bất kỳ tài liệu nào kèm theo. Ấn phẩm này cùng bất kỳ tài liệu nào kèm theo chỉ nhằm mục đích để sử dụng như tài liệu tham khảo ban đầu mà thôi. Mục đích của chúng không phải là thông tin hướng dẫn toàn diện hay để áp dụng cho mọi tình huống.

Mọi cố gắng hợp lý đã được thực hiện để bảo đảm thông tin trong ấn phẩm này và bất kỳ tài liệu nào kèm theo đều chính xác vào thời điểm phát hành. Tuy nhiên, các tác giả, nhà sản xuất và người trình bày ấn phẩm này và bất kỳ tài liệu nào kèm theo (những người có liên quan)* không phát biểu hoặc bảo đảm về tính chính xác, độ tin cậy, tính đầy đủ hoặc cập nhật của các thông tin trong ấn phẩm này và bất kỳ tài liệu nào kèm theo.

Các thông tin và lời khuyên nào được trình bày trong tài liệu này và bất kỳ tài liệu nào đi kèm chỉ được cung cấp trên cơ sở là người đọc sẽ chịu trách nhiệm về việc đánh giá riêng của họ đối với các vấn đề được thảo luận trong tài liệu này và được khuyến khích phải kiểm chứng tất cả những điều được trình bày, công bố và thông tin có liên quan.

* Người có liên quan:

- loại trừ đến mức tối đa pháp luật cho phép tất cả lời bảo đảm cụ thể hay ngụ ý nào dưới bất cứ hình thức nào liên quan đến bất kỳ thông tin nào trong ấn phẩm này và bất kỳ tài liệu nào kèm theo;
- không có nghĩa vụ phải cập nhật các thông tin trong ấn phẩm này và bất kỳ tài liệu nào kèm theo hoặc sửa bất kỳ chi tiết thiếu chính xác nào trong ấn phẩm này và bất kỳ tài liệu nào kèm theo có thể trở nên rõ ràng sau một thời gian; và
- có quyền, toàn quyền quyết định, xóa, sửa lại hoặc đổi chỗ ấn phẩm (và bất kỳ tài liệu nào kèm theo) và bất kỳ nội dung nào trong đó (kể cả các điều khoản và điều kiện của phần bài miễn trách nhiệm này) bất cứ lúc nào mà không cần thông báo.

* Người có liên quan bao gồm bất kỳ cá nhân, công ty, hợp doanh hay cơ quan công quyền tham gia việc soạn thảo ấn phẩm này và các viên chức, nhân viên và đại diện của họ.

THÔNG BÁO VỀ THƯƠNG HIỆU

Tất cả các tên sản phẩm hoặc các trang mạng được đề cập trong tập hướng dẫn này có thể là các thương hiệu hoặc các thương hiệu cấu chứng của các bên thứ ba tại Úc và/hoặc các nước khác. Apple, Mac và MAC OS là các thương hiệu của Apple Inc., được đăng ký tại Hoa Kỳ và các nước khác. HDMI là thương hiệu cấu chứng hoặc thương hiệu của HDMI Licensing LLC tại Hoa Kỳ và Úc. Microsoft và Windows là thương hiệu cấu chứng hoặc thương hiệu của Microsoft Corporation tại Hoa Kỳ và Úc. Không có chi tiết để cập đến thương hiệu của bên thứ ba nào trong tài liệu này phản ánh tính chất có liên quan hoặc liên kết với, hoặc tạo thành sự ủng hộ các tài liệu này đối với các bên thứ ba.

THÔNG BÁO VỀ QUYỀN SỞ HỮU TRÍ TUỆ VÀ BÀI MIỄN TRÁCH NHIỆM

Giữ Bản quyền © Công ty TNHH Telstra (ABN 33 051 775 556) và Văn phòng Đối phó với Tình trạng Lão hóa New South Wales (New South Wales Office of Ageing). Bảo lưu tất cả các quyền. Tài liệu này được bảo vệ bản quyền theo luật pháp của Úc, và thông qua các hiệp ước quốc tế, các quốc gia khác. Không một phần nào của tài liệu này có thể được phát hành, phổ biến, sao chép, sao chụp, lưu trữ hoặc truyền đi dưới mọi hình thức hoặc bằng bất kỳ phương tiện nào dù là điện tử, cơ khí, thu âm hoặc cách khác ngoại trừ cho thông tin, công trình nghiên cứu hoặc điều nghiên của riêng quý vị.